

B

Bulletin Společnosti
Otokara Březiny

Jaroměřice
nad Rokytinou

Září 2021
číslo 78

B

Bulletin vydává výbor Společnosti O. Březiny v Jaroměřicích nad Rokytinou, Březinova 46, 675 51, IČO 44065841
Kontakt: hofer.j@seznam.cz

Toto číslo sestavil výbor SOB. Příspěvky: Helena Stejskalová, Anna Zlatušková, Jiří Höfer, Helena Pernicová, Ivo Binder, Daniela Iwashita a Karel Vala

Grafický návrh a úprava Magdalena Martinovská

Jazyková redakce a korektura Dobrá čeština

Tisk Helena Stejskalová a Blanka Nedvěďická

www.otokarbrezina.cz

Číslo účtu SOB 226798166/0300

Odpovědi / Otokar Březina	2
Příchod Otokara Březiny do Jaroměřic / Jaroslav Krčál	4
Stálá expozice Otokar Březina v Nové Říši	7
Josef Florian / Jan Florian	9
Výstava Dobré dílo Josefa Floriana / Ivo Binder	13
Dva dopisy Jakuba Demla	15
Společnost Otokara Březiny naší inspirací / Helena Pernicová	21
Zemřel čestný člen SOB doc. MUDr. Emil Černý	23
Kuběňův Bítov / Karel Vala	24
Pozvánka na výroční setkání a členskou schůzi SOB	25
Oznámení, pozvánky	26
Redakce	27

Odpovědi

Jsme stížení kletbou: i v letu nejvyšších roztoužení
tíži země jsme podrobni, do tmy krve své pohrouženi.

„Jste mocni a nesmrtelní; a vaše duše tajuplná
nese v sobě slunce a jara a vinobraní nesčíslná.“

V mlčení kosmu ve středu hvězd, jež hasnoucí zkrvavěly,
jak v řetězu strážných ohňů nepřátelských jsme osaměli.

„Tíží vás odění těžkooděnců: v zápolení
k vysvobození všech bytostí země jste vyvoleni.“

Kleknout na zborcená prsa přemoženého usilujem,
a i když milovat toužíme, nemilujem, nemilujem.

„Jak ovoce nedozrálé jste ztvrdli; a ožehnutí
tajemným létem, zrajete k slávě bratrských obejmutí.“

Radost je slunce, viděné ve snu: při procitnutí uhasíná;
bolest má tisíce očí a nikdy docela neusíná...

Prosíme autory, aby delší příspěvky zasílali k redakci s předstihem, abychom mohli zajistit kvalitní redakční zpracování. **Uzávěrka** pro příští číslo je **15. ledna 2022**.

...

Autory prosíme, aby v článcích uváděli **přesné citace** i jejich **zdroj** ve formátu, který používáme i v tomto čísle bulletinu.

...

Hledáme redaktora, který by dvakrát ročně bulletin sestavil a redakčně zpracoval.

...

Děkujeme partnerům: Helena Hortová, město Jaroměřice nad Rokytnou, Petr Kopejska, Vladislav Motýl, MUDr. Jana Langášková, MUDr. Jan Kousalík, MUDr. Blanka Götzová, Dr. Vrbová – Lékárna Jaroměřice nad Rokytnou, Ing. arch. Michal Zlatuška, doc. PhDr. Jiří Dan, dr. Ivo Koudelka, Jaroslav Frýdek, Jiří Prokop, Rekonstav Hynek Bednář, JUDr. Miroslav Michálek, Ing. Karel Höfer, Dr. Ivo Koudelka, Jiří Prokop, Jan Chlubna a další drobní dárci.

■ OZNÁMENÍ / POZVÁNKY

Prosíme naše členy, aby zaplatili členský příspěvek za rok 2021.

Chcete-li dostávat bulletin nebo průběžně zprávy o aktuálních pořadech elektronicky, **zašlete nám e-mailový kontakt** na sebe či své blízké na studijniknihovna@otokarbrezina.cz. Na této adrese nebo čísle 603 760 768 si také můžete domluvit případné návštěvy Muzea Otokara Březiny mimo obvyklé návštěvní hodiny.

Pro podzimní program připravuje kurátor moderního umění a člen SOB Ivo Binder **komentované promítání grafik rodiny Florianovy**, které byly v roce 2020 vystaveny v Oblastní galerii Vysočiny v Jihlavě. Pořad proběhne v sobotu 30. 10. 2021 v 15 hodin v Městském kulturním středisku Špitál v Jaroměřicích nad Rokytnou.

V Bílkově vile připravuje Galerie hlavního města Prahy **výstavu grafiky Františka Bílka**, pro niž Muzeum Otokara Březiny zapůjčí některá díla. Až pomine epidemie, mohli bychom tam uspořádat z Jaroměřic zájezd. Termín výstavy upřesníme na www.otokarbrezina.cz.

Člen SOB Petr Kopejska připravil **komponovaný pořad pro školy** *Touhy, bolesti a radosti básníka Otokara Březiny*. Formou živé interpretace zhudebněných básní (za doprovodu kytary), recitace, příběhu, mluveného slova a diskuse zprostředkuje setkání s Březinovým dílem i osobností. Pořad v délce tří vyučovacích hodin je vhodný pro druhý stupeň základních škol nebo středoškoláky. Ukázku zhudebněných básní si lze předem vyžádat. Kontakt: kopejska@gmail.com, telefon 739 233 577.

„S miliony jste v tajemném bratrství spjati
a jenom v radosti milionů se budete radovati.“

K plujícím ostrovům širokou brázdou vůně plujem...
Plujem a ostrovy plují a nikdy se nepřibližujem...

„Královské vaše zraky klamem vás obestřely:
ostrovy v záři, jež v duši vám kvetou, před vámi otevřely.“

Otokar Březina: Ruce (1901).

Jaroslav Krčál: Březinův příchod do Jaroměřic

Před 120 lety, 1. září 1901, nastoupil do nově postavené školy v Jaroměřicích nad Rokytnou Otokar Březina, obdivovaný básník, představitel silné básnické generace. Následující text vybíráme z brožury vydané ke stému výročí Březinova narození, v níž na básníkův život v Jaroměřicích vzpomíná kolega učitel Jaroslav Krčál.

Na jaroměřickém nádraží nasedl do poštovního vozu nejcitlivější, nejvzdělanější z českých symboliků a ve městě vystoupil před nízkým, prostým a střízlivým domkem hned vedle majestátní školní budovy. Klempíř Karel Höfer, bytný, a jeho manželka jej po seznámení odvedli do nevelké útulné světnice. Osaměl. To byl začátek posledního úseku životní dráhy vyznačené milníky se jmény Počátky, Telč, Nová Říše a Jaroměřice nad Rokytnou. Píseň i hymnus, blažená pohoda i drásající smutek, upřímná radost stejně jako bolestné zklamání, touha býti sám i býti zapojen do „řetězu rukou spjatých“ jsou spojeny se jmény Václav Ignác Jebavý, Václav Danšovský, Otokar Březina, tedy s dětstvím, dobou studií, dobou, kterou prožil jako učitel spisovatel a básník „dobývající z hlubin a kořistící z panenské půdy“.

Na počátku září 1901, tedy na přelomu století, měsíc po vydání poslední básnické sbírky *Ruce*, ohlásil se Otokar Březina v ředitelně Josefa Moučky, ředitele měšťanské školy chlapecké v Jaroměřicích nad Rokytnou. Jeho příjezd do města nevzbudil zvláštní pozornost, pouze asi takovou jako příchod každého jiného nastupujícího učitele. Jako básník nebyl totiž obyvatelstvu znám. A když pak se členové místní školní

společná modlitba. A slunce nepřestávalo svítit a jeho podvečerní paprsky měkce nasvěcovaly hrad na protějším ostrohu a do vod Želetavky prokreslovaly chvějivé kontury větví a travin.

Za Společenství Jiřího Kuběny

Karel Vala

Společnost Otokara Březiny
a město Jaroměřice nad Rokytnou
vás srdečně zvou na

■ VÝROČNÍ SETKÁNÍ SOB v sobotu 11. 9. 2021 s programem

10.15 Pietní akt u hrobu Otokara Březiny

11.00 Muzeum Otokara Březiny

Výroční členská schůze SOB:
zpráva o činnosti, hospodaření, volba výboru,
předsedy/předsedkyně, další činnost

14.00 Pořad v MKS ve Špitálu

Jan Zahradníček
Znamení moci

Miloš Dvořák
Symfonie XX. století

Houslový doprovod
Petr Hudeček

Kuběňův Bítov 2021

Dne 7. srpna 2021 se na hradě Bítově konalo výroční setkání Společenství Jiřího Kuběny tradované jako vzpomínka na významného moravského básníka († 10. 8. 2017) a pojaté jako oslava poezie v její bytostné podstatě. V 11 hodin byla odsloužena za účasti zhruba dvacítky osob v zámecké kapli Nanebevzetí Panny Marie zádušní mše, kterou celebroidl Mons. Jindřich Bartoš ze Znojma a který ani letos neopomněl velmi příhodně zakomponovat do kázání úryvky z básnickových veršů s jejich nadčasovým výkladem. Po mši svatě došlo k milému setkání se vzdálenými hosty a příznivci našeho Společenství paní Zdenku Vobišovou a jejím vnukem panem Davidem Fritschem a trojčlennou delegací ze spřízněné SOB (ještě před mší položili na Mistrův hrob nádhernou kytici). Po přátelském posezení s občerstvením pokračovalo naše setkání od 14 hodin na hradním parkáně druhou částí programu, letos pojatou jako „valná hromada básnická“, jejíž koncept uvedl Karel Vala za účasti dvanácti členů Společenství, z nichž devět předneslo své příspěvky, a to v následujícím pořadí: F. Ř. Jemnický (vlastní tvorba, vlivy F. Gellnera); vranovský malíř J. Škodák pozornil na shodné synopse a obdobná východiska v tvorbě F. Hölderlina a J. Kuběny. Tim Postovit, vlastní básně, překlady N. Gumiljova; Jiří Žák vlastní tvorba, Skácel a Mikulášek; Aleš Kauer vlastní básně, výběr z Jiřího Kuběny; Radovan Šoba vlastní básně, výběr z Jiřího Kuběny; Tereza Šustková, druhotné ovlivnění F. D. Merthem; Sixtus Bolom-Kotari, komentář k básním ze sbírky Jiřího Kuběny *Krev ve víno*; Karel Vala vlastní báseň, brněnská básnická scéna 70. let komentovaná z vlastní zkušenosti – J. Skácel, O. Mikulášek, L. Kundera, J. Suchý; osobní guru G. Snyder. Na rozdíl od loňska vládlo slunné letní počasí. V 17 hodin jsme se všichni sešli potřetí na závěr na starém bítovském hřbitově k pietnímu aktu u hrobu Jiřího Kuběny s položením věnce z velkolisté cesmíny. Vzpomínkové laudatio v existenciálně poetické poloze připravil a přednesl F. Ř. Jemnický. Zazněla poslední báseň v podání J. Žáka, důstojnost chvíle umocnila tichá

radý z úst učitele dověděli, že je básník, měli obavu, nebude-li takový zájem závadou učitelské práci. Přivítání nepříliš povzbuzující. Na Březinu působilo ledově. V nové školní budově, otevřené roku 1899, rozdělené na dvě půle, jednu chlapeckou a druhou dívčí, v roce 1902, kdy ředitel Antonín Postupa zahájil též výuku děvčat, bylo v celé škole 126 žáků a žákyň z Jaroměřic a 70 z Přílozan, Boňova, Ratibořic, Horního Újezda, Šebkovic, Dolních Lažan, Lesůňek, Popovic, Bohušic, Blatnice, Ohrazenice, Příštpa a čtyř vzdálenějších obcí. Mnoho z nich a stovky dalších Otokar Březina vyučoval jazyku českému, dějepisu, zeměpisu i jiným předmětům. To tenkrát tichý, plachý učitel s kadeřavým tmavým plnovousem, drobnější postavy, muž s krásnými očima, z nichž sálala přímo záře, se zvláštním úsměvem, byl na vrcholu tvůrčí činnosti, protože byl v intenzivním spojení s rozvíjející se moderní vědou a filosofií. Z obého pro něho vyplynula jako závěr pokora k nekonečnému kosmu. Když hovořil o rodišti, Jaroměřické kotlině, Českomoravské vrchovině, o kterémkoliv koutě naší vlasti, tu se celá krajina pod jeho melodickým hlasem rozezpívala a rozezvučela jako hlediště přírodního divadla státního zámku v Jaroměřicích, za akordů Smetanovy symfonické básně *Má vlast*. Od roku 1905 až do roku 1919 vyučoval na měšťanské škole dívčí.

Žil skromně. Jen pro svou práci. Přepychem mu byly vědecké knihy. Jeho duševní obzor a inteligence neměly konkurenci. Obyvatelé městečka si ho vážili a ctili jej. Když zemřel, na pohřeb byly vypraveny zvláštní vlaky i rychlíky. Také cizina poslala zástupce k uložení těla do země.

Projděme se s básníkem jeho nejmilejšími místy v zámeckém parku, při stezce k Hradišti a po polní cestě k Popovicím. Všude zde – i jinde – jsem ho v letech 1926–1929 pozoroval jako mladý učitel místní školy. Zajdeme nyní na básníkovu zamilovaná místa v parku státního zámku. Zde sedával na lavici, vytesané z jednoho pískovcového balvanu, procházel se mezi sochami, představujícími bohy a bohyně antické řecké a římské mytologie. Nevynechával na umělém ostrově přírodní divadlo. Prožíval

tu vždy, co vyčetl z vědeckých studií dr. Vladimíra Helferta *Hudební barok na českých zámcích: Jaroměřice za hraběte J. A. Questenberka*, dále *Hudba na jaroměřickém zámku: František Václav Míča*, jemu dedikovaných. Vladimír Helfert navštěvoval básníka, hovořil s ním o zámeckém hudebním prostředí, o malém, umělecky však vyzdobeném a přepychově zařízeném divadle, pak o přírodním divadle v parku. Březina také při rozhovorech zdůraznil, že by se měly v Jaroměřicích hudební slavnosti obnovit a proč by se tak mělo stát. Myšlenka se uskutečnila 14. prosince 1949 ve velké zasedací síni MNV v Jaroměřicích nad Rokytnou pod názvem *Hudební Helfertovo léto* (...). Budeme-li sledovat vztah Březinův k hudbě vůbec, jaké poslání ji přikládal, jak ho vzrušovala a čím naň působila, pak výsledek úvahy můžeme shrnout do básnickových slov: „Hudba byla integrující částí mého díla, určovala proudění mých nejspodnějších myšlenkových vln.“

*To z dálky staletí van tichý v tvář mi nedých,
tvých tónů byl to hlas pod okny duše mé,
jenž na mne volal: Pojď a v svitu září bledých
a v zlatém dešti hvězd se koupat budeme.*

V Březinově třídě, bývalé Třebíčské ulici, se zastavíme u jednopatrového domu. Do něho od roku 1913 do roku 1929 vždy několikrát denně vstupoval a pak po strmých schodech vystupoval básník, který od počátečního životního pesimismu přešel později s protepleným, rozvířeným a nezadržitelným proudem myšlenek a snů do vesmíru, aby se z něho pak vrátil ke spolubratřím na tuto zem a rozezpíval na ní život s mottem „Sladko je žít“.

Z brožury Jaroslava Krčála O. Březina a Jaroměřice nad Rokytnou (vydala místní Osvětová beseda v Jaroměřicích nad Rokytnou 1968) vybrala Anna Zlatušková.

Zemřel čestný člen SOB doc. MUDr. Emil Černý

V *Bulletinu* č. 68 v srpnu roku 2016 jsme si připomínali devadesáté narozeniny pana docenta Emila Černého. Po rozeslání *Bulletinu* č. 77 v březnu letošního roku se nám obálka vrátila s poznámkou, že „pan doktor zemřel“. Pan docent Černý byl zakládajícím i řádným členem SOB, velkým znalcem Březinova díla, aktivní, pravidelný účastník výročních setkání. V diskusích měl mnohé praktické připomínky k činnosti společnosti. Té poskytoval pravidelně finanční podporu nad rámec členské povinnosti. A nebyla to jen finanční podpora. Jeho důkladná znalost básnickova díla byla motivem k neustálé badatelské práci a své studie ve vyvázané podobě daroval do studijní knihovny Muzea Otokara Březiny. Jsou to Medicínské aspekty v díle O. B. (tělo, choroba, léčení, smrt); Fenomén smrti v díle O. B.; Původ a zmáhání nepřátelství z hlediska O. B.; Přínosná churavost z hlediska O. B. i lékařů (Stavitelé chrámu a Ruce); Přínos díla O. B. moderní medicíně; Organismus a choroba v pojetí O. B.

Výsledky pětileté práce pobočky SOB v Brně, kde byl předsedou, přinesla jeho studie *Působnost lásky* v díle O. B.; *Vidmo bolesti* v díle O. B.; *Zamyšlení lékaře nad zdravím a smrtí* O. B.; *Přístupy k interpretaci poezie* O. B.; *Věcný rejstřík k Úlomkům hovorů* E. Lakomé a O. B.; *Aktuálnost díla O. B. ve třetím tisíciletí*; *Březinovská léčba uměním*; *Problémy v hodnocení díla i osobnosti O. B. a Cestičky k jádru básní O. B.*

Ve vyznání „Otokar Březina v mém životě“ říká: „Jako jiní, ani já nespátřuji poslání díla Otokara Březiny v probouzení talentovaných literátů, byť mnozí z dřívějších, vysoko hodnocených, vzdali králi českých básníků upřímný hold. Kéž jeho dílo s přispěním členů SOB pozitivně ovlivňuje naši veřejnost, zejména mladé, alespoň tak, jak bylo posilou v mládí nám a zejména mně osobně.“

„Za všechno Díky.“

Helena Stejskalová

Pro přátele v Jaroměřicích je naše společnost asi nejvíce spojena s osobností Vlasty Urbánkové a jejími zasvěcenými vystoupeními a přednáškami v jejich městě. Jistě je škoda, že v posledním desetiletí jí postupující věk cesty do Mistrova bydliště neumožňuje. Letos paní profesorka v dobrém zdraví a svěžesti oslavila 85. narozeniny a stále pokračuje v literární práci, v poslední době zaměřené na historii jejího rodu a regionu. První větší vydanou prací Vlasty Urbánkové byla v roce 1994 knížka *Navštivte mne s podzimem*, která bohatým materiálem a čtivým poetickým stylem otevřela mnoha zájemcům dveře k poznání Anny Pammrové a hlubšímu zájmu o ni. O dva roky později byly nově získané vzpomínky tehdy ještě žijících pamětníků, stejně jako nová zjištění, shrnuty do knihy *Zářivá samota*. Hluboké znalosti březinovsko-pammrovské tematiky a přesvědčivý hlasový projev a přednes paní Urbánkové našly uplatnění i v rozhlasových pořadech a filmovém dokumentu České televize.

Při rekapitulaci významných kontaktů se Společností Otokara Březiny nelze opomenout další osobnost z našich řad, antroposofku a milovnici přírody dr. Miladu Škárovou. Ta dokázala pronikat do podstaty názorového světa Pammrové a na přednáškách, v člancích, drobných textech a novoročenkách neúnavně zprostředkovávala současné generaci její myšlenky, varování i vize. Dr. Škárová sestavila i několik úspěšných putovních pammrovských expozic, na jaře roku 2016 hostilo jaroměřické muzeum její poslední výstavu *Anna Pammrová na cestě k zářnému cíli*. Umělecky pojaté fotografie krajiny okolo Žďárce doprovázely inspirativní citáty z knih a dopisů Anny Pammrové. Přínosu Milady Škárové si velmi vážíme a její úmrtí v roce 2018 pro nás bylo velkou ztrátou.

V posledních letech se s přáteli ze SOB osobně vídáme jen zřídka – vzdálenost mezi Tišnovem a Jaroměřicemi jako by se zvětšila, cesty se kvůli věku a zdravotnímu stavu členů stávají náročnější – vnitřní souznění však zůstává beze změny.

Helena Pernicová, předsedkyně SAP

■ UDÁLOST

Stálá expozice Otokar Březina v Nové Říši

V neděli 27. června 2021 byla v novoříšském v klášteře otevřena nová stálá expozice *Otokar Březina v Nové Říši*. Ve spolupráci s kanonií premonstrátů a místním organizátorem Radkem Veselým ji připravily Daniela Iwashita a Eliška Müllerová z Ústavu pro českou literaturu AV ČR v Praze spolu s grafičkou Janou Vahalíkovou. Autorky výstavy čerpaly zejména z Březinovy korespondence v edici Petra Holmana (2004). Kromě reprodukcí knih a dobových časopisů výtvarně využily krajinné a portrétní snímky náměšťského fotografa Ondřeje Knolla (1883–1960), jež laskavě poskytlo Muzeum Vysočiny Třebíč. Výstava je věnována editorům a znalcům Březinova díla Petru Holmanovi (1951–2019) a Miroslavu Červenkoví (1932–2005). Expozici i vznik doprovodných materiálů (zejména letáků, které jsou k dispozici zdarma všem návštěvníkům a které kromě stručného historického úvodu obsahují QR kód, s jehož pomocí si lze na internetu stáhnout celou výstavu ve formátu PDF) podpořila Akademie věd ČR.

Kulturní program odpoledne zahájily výtvarné dílny pro děti, které připravil Novoříšský kulturní spolek, a koncert v klášterním kostele sv. Petra a Pavla, na němž posluchače přivítal opat zdejší kanonie premonstrátů Marian Rudolf Kosík. Koncertem místních varhaníků i žáků ZUŠ představil restaurované varhany po nákladné opravě.

V prostoru vedle klášterní knihovny pak byla uvedena nová panelová výstava. Návštěvníci mohli nahlédnout i do knihovny a několika svazků, které zde básník četl. Po prohlídce proběhlo na nádvoří kláštera čtení z Březinových básní a dopisů, jež přednesl Rudolf Kvíz. V rámci pořadu editorky Eliška Müllerová, Daniela Iwashita, Františka Jirousová a editor Martin Machovec představili další nedávno vzniklé nebo

vznikající knihy, které souvisejí s Novou a Starou Říší. Kromě vydané Demlovy korespondence s Otokarem Březinou (2018) či průvodce *Pout' na Svatou Horu aneb Po stopách Jakuba Demla* (2021, autoři Petr Holkup a Daniela Iwashita) to jsou připravované soubory dopisů Jakuba Demla s Josefem Florianem, dopisů Anny Pammrové Otokaru Březinovi či nově přeložených listů Teilharda de Chardina z první světové války. Pořadem provázal Daniel Kubec, účastníky pozdravil též radní pro kulturu kraje Vysočina Roman Fabeš. Na závěr studenti telčského Gymnázia Otokara Březiny pod vedením učitelky Marty Veselé Jirousové přednesli vlastní básně a povídky ze sborníku prvního ročníku Literární ceny Otokara Březiny *Plující ostrovy*, který vydalo novoříšské nakladatelství Dobrý důvod. K přátelské atmosféře odpoledne v krásných prostorách kláštera premonstrátů přispěly i novoříšské děti vystavenými výtvary (mj. stylizovanými portréty Otokara Březiny či kolážemi z básní), uskupení Divokvítí (Marta Veselá Jirousová a Monika Semotánová) kyticemi z polních květů a místní farnost domácím občerstvením.

Výstava, po všech stránkách sdělná, zaujme množstvím dokumentů a fotografií a poslouží školním výpravám i jednotlivým návštěvníkům. Kromě letních prázdnin, kdy probíhají pravidelné prohlídky s průvodcem (viz klasternovarise.cz), je potřeba návštěvu objednat s předstihem na telefonu 778 775 436. Prosíme naše členy a čtenáře *Bulletinu*, aby informaci o výstavě předali okolním středním i základním školám, případně do místního nebo regionálního tisku.

Redakce Bulletinu SOB

Výstavní panely ve formátu PDF jsou volně k dispozici též na webové adrese:
<https://clb.ucl.cas.cz/wp-content/uploads/sites/2/2021/06/brezina-vystava.pdf>

Společnost Otokara Březiny naší inspirací

Naše Společnost Anny Pammrové (SAP) je od svých počátků spjata s jaroměřickou Společností Otokara Březiny. Tak jako byl vztah Otokara Březiny a Anny Pammrové přátelstvím na celý život, jsou i vztahy obou našich literárních společenství dlouhodobé a prosté jakékoliv formálnosti. Již na ustavující schůzi nového občanského sdružení na podzim roku 1996, kterému předcházely dva roky postupného propojování zájemců o osobnost Anny Pammrové, přivítala jeho zakladatelka a předsedkyně Vlasta Urbánková hosty z Jaroměřic a konstatovala, že „nově navázané přátelství s nositeli březinovských tradic je pro Společnost Anny Pammrové velkým přínosem, v mnohém, takřka ve všem, jsou Jaroměřičtí našimi inspirátory“. Osobní kontakty byly zvláště intenzivní s tehdejšími čestnými předsedou SOB Ferdinandem Höferem a předsedou Ladislavem Šabackým, podporu jsme dostávali i od pana starosty Kuby a brzy jsme se poznali i s pracovníci muzea, především paní Ergensovou.

Ze zkušeností naší symbolické starší sestry jsme čerpali podněty pro činnost našeho spolku „literárních amatérů“ a převzali i koncept tištěného zpravodaje, který se nám osvědčil a osvědčuje jako zdroj informací pro členy a jako platforma pro zveřejňování nových poznatků o Anně Pammrové a s ní spřízněných osobnostech. Z Jaroměřic jsme zvláště v prvních letech dostali řadu cenných materiálů a na jednom z tamních výročních shromáždění jsme se rovněž poprvé setkali s Jaroslavem Erikem Fričem a Jiřím Kuběnou, našimi pozdějšími spolupracovníky a příznivci. Nezapomenutelná je naše první velká celodenní návštěva v Jaroměřicích v červnu 1999, vcítění do Březinovy osobnosti při návštěvě muzea a poslechu jeho veršů a nádherné završení dne koncertním vystoupením chrámového sboru. O rok později jsme se při příležitosti 140. výročí narození Anny Pammrové znovu všichni sešli ve Žďárci při odhalení její busty na budově místní školy, kdy v prudkém dešti, s dešťníky nebo v pláštěnkách, opět zpíval jaroměřický chrámový sbor a do prostoru zněl emotivní proslov Jiřího Kuběny.

Nemusil to ani říkat, už i chůze po zahradě mne unavuje. Srdce. Těžko dýchám – Slábnu. Anni aetatis nostrae septuaginta anni. Si in potestati-bus, octoginta anni. Amplius labor et dolor. To už je...

Pan Timotheus Vodička odjel do Olomouce k úřednímu projednání po-zůstalosti. Dá tam trochu do pořádku svůj domek a zahrádku a zas se vrátí do Tasova, kde prý si ponejprv po tolika letech zas vydechl a od-počal... Ale práci si s sebou vezme. Překlad nějakého klasika ze špa-nělštiny. Balmesa.

Máme nového psa. Štěně „vlčáka“ (křížence z voříšků, von Wölfling) – Juříček mu zrobil novou boudu. Jen Štefinka, kočka čínskomandžurské-ho prapůvodu, na něj syčí a vrčí, a to právem – jako první osoba domu.

A tak Vás oba
chraň Bůh!

JD

■ VÝROČÍ

Josef Florian (1873–1941)

Letos 29. prosince uplyne osmdesát let od úmrtí Josefa Floriana. S jeho jménem se návštěvníci jaroměřického muzea setkávají i v souvislosti s Otokarem Březinou. S Florianem se seznámil na konci působení v Nové Říši, poté si psali až do básnickovy smrti. Josefa Floriana připomínáme úryvkem z knihy jeho vnuka Jana.

Legendární umělecká sbírka nakladatele Josefa Floriana vznikla vlastně až druhotně, protože prvotním Florianovým záměrem bylo vydávat hodnotnou literaturu povznášející ducha a pomáhající šíření dobra. Jako pohádkový příběh se nám dnes může zdát životní dráha chudého absolventa Filosofické fakulty Karlovy univerzity v Praze. Pocházel ze skromných poměrů z rodiny venkovského tesaře z vesničky Stará Říše neda-leko Jihlavy. Po maturitě na reálném gymnáziu v Telči pokračoval na studiích v Praze na technice a filosofické fakultě. Po studiích nastoupil v roce 1898 jako učitel českého jazyka, přírodopisu, matematiky a ze-měpisu na reálce v Komenského ulici v Náchodě. Způsob výuky na ško-lách vzbuzoval však u mladého Josefa Floriana naprosté rozčarování a svoje působení v Náchodě označil za „didaktické komediantství trpě-né za kus chleba“. Do rozporů se dostával s ředitelem školy, pedantským Bedřichem Procházkou. Odmítal „vylepšovat“ známky prominentním studentům a kritizoval byrokracii celého školství. V té době již obdivo-val díla Katolické moderny a objednával si z Prahy řadu těchto knih.

Na jaře roku 1898 si v Náchodě ve francouzském časopise *La Plume* přečetl text katolického spisovatele, filosofa a publicisty Léona Bloy (1846–1917). Spisovatelova slova „Do ráje se nevstupuje ani včera, ani

zítra, nýbrž dnes, pro toho, kdo je chudý a křižován“ se stala mottem Florianova dalšího života, které převzal z Bloyova románu *Chudá žena*.

Bloyovský duchovní svět se stal základem nového mravního Florianova světa víry a nového pojetí katolictví. Bloyova empatie s materiální a duchovní bídou statisíců jeho spoluobčanů měla hluboký sociální podtext. Myšlenky francouzského myslitele a spisovatele na Josefa Floriana natolik zapůsobily, že se rozhodl opustit klidnou dráhu středoškolského profesora a založit nakladatelství a doživotně se usadit ve Staré Říši na jihozápadní Moravě v místě svého rodiště. Florian dostal 7. 12. 1900 od Bloye autorizaci k překladům a vydáním všech jeho děl. Za pomoci svého bratra tesaře Jana si postavil dům, který se stal domovem jeho početné rodiny, sídlem nakladatelství, knihovnou a depozitem uměleckých skvostů a „hotelem“ stálých návštěv.

V dnes těžko pochopitelných nuzných poměrech začal vydávat sborníky Studium, Kurs, Nova et Vetera a knižnici Dobré dílo. Zpočátku publikoval tzv. lasalettské zjevení, v němž je přítomna i velká kritika kněží. Dostal se do sporu s církevními hodnostáři a místním knězem. Brněnský biskup dokonce zakázal pod těžkým hříchem četbu knih, které Florian vydával, ačkoli Josef Florian byl tělem i duší katolík. Dokonce se musel v roce 1911 odstěhovat načas na Slovensko. Další střet následoval se světskou mocí, neboť řádové sestry pořádaly sbírky na jeho nakladatelství a k této činnosti neměl potřebné povolení. Byl v roce 1912 zatčen a čtyři měsíce vězněn. Když se v roce 1914 vracel do Staré Říše, neměl ještě svůj dům a bydlel u Punčochářů, svých příbuzných, i s celou početnou rodinou. Konflikt s úřady pokračoval, když odmítal své děti posílat do školy a vyučoval je sám.

Ve svém pokoji si zřídil oltář a jeho přítel pater Vrána zde sloužil mše. Tyto mše se zde konaly až do roku 1929. Zmiňují se o nich i vestfálští malíři Schamoni, Horn, Coester a Wessel, kteří u Florianů ve dvacátých letech pobývali a tvořili. Střet s církví pokračoval, neboť odmítala,

byl nevšiml – takových pacientů odnášejí co chvíle. Ale Štěpánka zvolá: Jejda, to je ten váš příbuzný Josífek z chirurgie! Nesli jej na oční oddělení. Chvátám za ním, ale už ho měli za dveřmi, i čekali jsme, až ho ponesou zpátky.

Tento Josífek má patnáct let a je synem mé neteře Marty Vrbové, dcery mého bratra poštmistra, dej mu Pán Bůh nebe. Jel na kole do Oslavy pro holuba a vzal na to kolo i spolužáka Hejátka, vnuka našeho kostelníka. Jeli z toho kopce nad Jelínkovým mlejnem a tam pod sv. Josefem kolo se jim rozsypalo (zlomila se tyč) a oni vrazili hlavama v tom prudkém letu do silnice (teď se říká vozovka) a tak zůstali omráčení v tratolištích krve ležet, s proraženými lebkami, až je tam našli a odvezli do nemocnice. Čtrnáct dní byli v bezvědomí. Hejátka se probral spíš – hůře to dopadlo s Vrbovým Josífkem... Když tedy Josífka odnášeli z toho očního oddělení, zastavil jsem venku nosiče a povídám: Josífku, co tady děláš? A Josífek v údivu a velké radosti zvolal:

Stréčko!

Byl by rozpráhl náruč, jenže byl celý omotan houní. Jářku: Josífku, já odjíždím z nemocnice, co vzkážeš domů? On: Že ste hodné! Já: Te seš take hodné. – Josífek po malém zamyšlení a jako pod sordinou: No, děme tomo! – Nosiči byli netrpěliví, projevíli to (byla sobota), vystrčil ruku, stiskl jsem mu ji a – tak jsme se rozloučili. Nesli ho zas do chirurgického pavilonu.

Druhý den při mši sv. zvláštním způsobem jsem vzpomněl na jeho děda.

Ten chlapec mne ve svém životě uviděl *ponejprv*. Bylo k tomu potřeba jeho smrtelného zranění – a té samoty. Já řku ponejprv, ač mne vídal každý týden... Pro mne, jako pro něho, bylo to zjevení... Tak nějak se uvidíme, bude-li Bůh milostiv, při vzkříšení mrtvých... Co je proti tomu všechno publikování mých „básní“?

V nemocnici za těch dvanáct dní jsem ztratil dvě kila na váze. Doktor mi řekl, že musím jíst hodně libového masa, málo chodit, víc ležet a sedět.

lidmi je právě Samuel. Nejprve prý by se otisklo několik mých básní v Novém životě, potom by vyšel nějaký článek od Nezvala, potom nějaká antologie atd. Není pochyb, že Samuel i Nezval jistě partie mé tzv. tvorby milují a přáli by si zjevit také jiným očím a uším – jenže proti jejich přání a vkusu jistojistě by mého jména bylo *zneužito*. Tobě nemusím vykládat, jak a proč. Mé knihy jsou ze všech knihoven vyloučeny, čili na indexu, ještě k mým pětasedmdesátinám dostaly všechny redakce intimatum, že mé jméno musí být naprosto potlačeno, což Samuel neví, a Nezval sám potom mi řekl, že k tomu jubileu mně gratulovat se styděl, za takových okolností –

Vycházení mých Souborných spisů bylo zakázáno, proto svazek druhý již nevyšel –

Ale to všechno je jaksí vedlejší, a kdo by mne haněl za to, že tím netrpím? A jsem takový sám? Když na hřišti hrají kopanou a půl miliónu lidí se na to dívá, který hudební dirigent by se tam odvážil přednést Křížkovského Utonulou? Počkejme, až na sto let zmlkne poslední amplion, anebo v Ohňové zemi se najde tiché místočko pro pět lidí majících uši k slyšení. Ostatně, kdo se vyrovná Otokaru Březinovi, a ten mlčel přes dvacet let – a také je na indexu, a jeho dílo se opisuje jako svého času Lešetínský kovář.

Když se kola zastaví,
vyhrňme si rukávy –
Cožpak náš Kléma,
ten má pod čepicí!

Frištenský prý nedávno umřel, udušen vavříny, ale Zátopkovu podobiznu jsem viděl v londýnském Daily Workeru, tedy nedávno.

V sobotu před Nedělí květnou dopoledne opouštěl jsem nemocnici a doprovázela mne ta maličká ošetřovatelka Štěpánka, že mi k bráně ponese tu napěchovanou aktovku. Bylo dobře, že šla se mnou, protože po druhém chodníku proti nám odnášeli nějakého pacienta, kterého bych si

aby kněz sloužil mše v rodinném domě. O svérázném nakladateli svědčí jeho rozhodnutí vyslat mladého německého malíře Wilhelma Wessela do Vatikánu, aby vyřídil souhlas papeže se sloužením mše ve Florianově domě. Očekávaný úspěch se pochopitelně nedostavil, ale naopak brněnský biskup pohrozil pateru Vránovi klatbou, bude-li v této činnosti pokračovat. Je paradoxem, že mnozí kněží včetně arcibiskupa Prečana Florianovu činnost finančně podporovali. Možná s nadsázkou bychom mohli Floriana chápat jako novodobého Jana Husa. Rozhodl se napravovat chyby světa a řídil se pouze svým svědomím. I přes všechny překážky nikdy ze své cesty neuhnul. Vyhýbal se klerikalismu, kladl důraz na křesťanské mravní hodnoty. A to i ve stáří, když za protektorátu nastoupila cenzura a zakazovala mu mnohé tituly vydávat.

Josef Florian byl křesťan, což se projevilo i v běžném životě. Žádný žebrák, který přivandroval do Staré Říše, neodcházel s prázdnou, ačkoli Josef Florian zůstal celý život chudý. Josef Florian přeložil mnohé Bloyovy knihy do češtiny a postupně je sám vydal. Byl tak prvním překladatelem Bloyovy tvorby do cizího jazyka. Navíc byl natolik dojat chudobou a neutěšenými životními poměry francouzského literáta a filosofa, že i přes vlastní hmotnou nouzi Bloye finančně podporoval až do jeho smrti v roce 1917. Přitom se setkali pouze jednou, v roce 1906 na poutním místě La Salette ve francouzských Alpách, kam oba přišli do baziliky Notre-Dame de La Salette na místo tradovaného zjevení Panny Marie. Zlomový bod životního osudu přinesl Josefu Florianovi rok 1912, když se prostřednictvím Léona Bloye seznámil s francouzským malířem Georgesem Rouaultem (1871–1958). Rovněž Rouault byl zcela okouzlen mystickým učením Léona Bloye a z jeho literatury si bral inspiraci pro svá umělecká díla. Florian intuitivně rozpoznal geniální Rouaultův malířský talent dříve než téměř všichni ve Francii. Právě okolnost, že Rouaultovo dílo téměř nikdo neznal, znamenalo pro Floriana povzbuzení a nový cíl. Georges Rouault, považovaný francouzskými historiky umění za jednoho z deseti největších

francouzských malířů 20. století, se stal životním přítelem Josefa Florianana. Dnes jsou Rouaultova díla ozdobou nejprestižnějších galerií světa. Rouault od roku 1913 posílal do Staré Říše nejen své básně a svá umělecká díla, ale také řadu dalších grafik, kreseb a obrazů francouzských autorů, z nichž mnozí se během let proslavili. Pošta na vozech doručovala Florianovi nejen z Paříže a Rouaultovy adresy díla, která vytvořili umělci jako Gauguin, Modigliani, Picasso, Rodin, Chagall, Matisse, Derain, Nolde, Pechstein, Viegner, Macke, Kirchner aj.

*Josef Florian jako jeden z prvních u nás pochopil smysl
moderního umění a každému z nás podával pomocnou ruku.*

Josef Čapek

*Nikdy bych nepomyslel, že až na Moravě v tak vzdálené zemi,
objevím svého největšího příznivce v osobě muže tak čisté duše –
Josefu Florianovi.*

Georges Rouault

*Nepoznal jsem šlechetnějšího člověka než Vás, můj milý Floriane.
Vy jste plně pochopil mě i mé úsilí o hlásání Boží pravdy.
Modlím se za Vás.*

Léon Bloy

*Vaše mystická duše nachází spojení se všemi, kteří přes své
utrpení prožrou a objeví krásu lidského sbratření.*

Otokar Březina

Ve Vás, Floriane, spatřuji nebeského poutníka zachraňujícího umělce.

Emil Nolde

*Mé nejkrásnější chvíle života jsou spojeny s mým mládím – pobytem
ve Staré Říši na Moravě ve Florianově nakladatelství v objetí
krásných knih.*

Otto Coester

*Vybráno z publikace sochaře Jana Florianana (1964) Umělecká sbírka Josefa
Florianana a okruh jeho přátel (1873 Stará Říše – 1941 Stará Říše), kterou vydalo
Krajské sdružení na podporu české kultury v Ženevě v roce 2014.*

Čtvrtá novinka: Moravská smečka fašistická nabízí mně jakési ministerské křeslo (kult a osvěta) českoheinleinské, za spolupráce s německými úřady a s vůdcem Adolfem Hitlerem. Bůh milý ví, jak jsem k této nejhorší urážce přišel. Ale „jsme imunní proti každému jedu“ a na jednašedesátileté kůži už docela nic nezáleží. Sláva Panně Marii a – také sláva Jeho Svatosti Piu XII.! Hříšník jsem, ale pes jsem nikdy nebyl.

Pátá novinka: Kryl mne skrze advokáta dr. Resslera z Prahy žaluje na 45 000 K + úrok a splatno do čtrnácti dní všecko! Jinak budu fantován, zabaven, prodán sakumpak. Stání je 14. února 1940 u krajského soudu v Jihlavě v porotní síni – – Proti sobě mám jediného, úhlavního svědka: svou poctivost – přátelství – důvěřivost. Bude mne zastupovati v té Jihlavě JUDr. Josef Victorin, advokát z Lipníka nad Bečvou.

Já myslím, milý Skautíku, že těch „novinek“ tasovských máš tentokrát už i sám dost.

Pozoruj, co se bude dít – –

Děkujeme Tobě i paní Božence za všechnu věrnou lásku a – Bůh s Vámi – Pán s Námi!

Jakub Deml

27. IV. 57

Milý Jene Skautíku,

tak Ti cestou otvírají už i dopisy a nečekají na Poslední soud, kdy všichni vstaneme nazí před tváří Hospodinovou a každá nešlechtnost i sláva bude na bílé dni. Jak Ti tedy psát, aby to panu Čmucharovi bylo stravitelné?

Myslím, že Tě bratr Samuel informoval o novém tažení proti mé samotě a proti mému mlčení. Je v Praze skupina lidí, kteří mne mají rádi, a proto by mému dílu rádi pomohli na svícen veřejnosti. Mezi těmito

1. února 1940

Milý Skautíku,

vánoční tisk Tvé choti je knížka dobrá a liší se od vánoční a dámské literatury ostatní (tedy v Protektorátě) tak naprosto jako Panenka Pavly Kytlicové; myslím, že Tvá paní tento dětský očistec Naší maminky velmi poctivě, tj. bolestně spoluprožívala, na její práci to vidím.

30. I., tedy předevčírem, měl jsem v Medřiči „večírek“, dvě hodiny jsem četl z kroniky našeho rodu (z Mohyly, Tepny, Hlasu) a i podle voxu populi i podle novin úspěch prý to mělo nadřádný, přišli prý tam i farizeové (fašouni a hezouni), začali dělat vtipy a poznámky, tam vzadu, ale potom prý i ti se se mnou smáli – já také tu a tam řečnil exabrubto, taky jsem zpíval – – A bylo tam mnoho i dělníků, řemesníků, živnostníků, ovšem i studenti, i vůdec NS továrník Jelínek s paní (obrmilionáři, kteří mi vracejí knížky – – –) a p. ředitel „Světlé“, i ředitel reálky, i školní okresní inspektor – i starosta města P. Fr. Procházka, dal slečně Rose 160 K, celý svůj Tašngeld, on všechno rozdá – a vzadu i dva nejmladší kaplani, jinak žádný klérus a žádný úřad – p. hrabě Podstatzky-Lichtenštejn se omluvil a poslal svého zástupce, ředitele své hydrobiologické stanice dr. Černajeva (Rusa) a podle všeho se to vrchnosti naší moc líbilo, neboť hned druhý den nato poslala mi panská pila fůru drtin pro ta naše drtinová kamna – – –

Druhá novinka: Prodal jsem Rodiče a děti Elku, dostanu 2 K z exempláře a vyjde to ve dvou dílech, letos díl první v 10 000 exemplářích, v prázdninách – – –

Třetí novinka: Melantrich chce vydat mé „básnické dílo“, ale teprve budeme na to dělat rámec, tento měsíc chce za mnou přijet z Melantricha redaktor Träger, tak nevím – buď, anebo – – – peníze, peníze, peníze – – –

Výstava Dobré dílo Josefa Floriana

Oblastní galerie Vysočiny Jihlava, 10. 9. – 11. 10. 2020

Odkaz Josefa Floriana (1873–1941) přesahuje svým významem a svými přesahy všechna pomyslitelná klišé, která jsou s jeho jménem spojována. Svým rozhodnutím abdikovat na zajištěnou kariéru středoškolského pedagoga, vrátit se do rodné Staré Říše a tam se věnovat studiu a vydávání základních děl křesťanské mystiky, filosofie a beletrie položil základ novodobému nakladatelskému podnikání, založenému na kvalitních textech, prověřených časem a vypravených tím nejlepším výtvarným doprovodem, dotvářejícím adekvátní rámec těchto textů.

V edičních řadách Studium, Nova et Vetera, Kursy, Archy a Dobré dílo představil českým čtenářům vedle textů církevních učitelů a mystiků, papežských encyklik i beletristické literární texty, které svým nadčasovým významem tyto nauky doplňují a interpretují. Na výtvarných úpravách těchto knih se podíleli přední čeští umělci, kteří v jednomyslnosti s autorem i nakladatelským záměrem vyzdobili knihy, které jsou dnes chloubou každé knihovny milovníka krásných tisků.

Nejvýznamnější z těchto výtvarných umělců představuje i výstava, která chce připomenout významný vklad Florianova vydávání do vizuální kultury českého knižního umění. Vedle prací Bílkových (1872–1941) představuje knižní úpravy významného tvůrce Wiener Werkstätte Karla Schwetze (1888–1965) a také jedné z klíčových osobností českého knižního umění počátku století Jaroslava Bendy (1882–1970).

Do dvacátých let vstupuje Florianovo vydávání s novými spolupracovníky, jakými byli Bohuslav Reynek (1892–1971), Josef Čapek (1887–1945) a Vlastislav Hofman (1884–1964), jejichž spolupráce s Josefem Florianem dala vznik těm dodnes nejvyhledávanějším staroříšským titulům, jakými jsou *Román zajícův* Francise Jammese, *Levana a matky žalu* Thomase de Quincey a Hofmanovy *Fysiognomie* a *Ethiopie*.

Souběžně probíhala i mimořádná spolupráce Josefa Florianu s francouzským malířem a grafikem Georgesem Rouaultem (1871–1958), jehož fauvistické práce Florian vydal v excelentních světlotiskových reprodukcích.

Konec dvacátých let přinesl pro Florianovo vydávání významnou spolupráci s mladými vestfálskými umělci Otto Coesterem (1902–1990), Willim Wesselem (1904–1971) a Albertem Schamonim (1906–1945), z jejichž spolupráce s Josefem Florianem vzešlo několik významných titulů včetně prvního vydání Kafkovy povídky Proměna.

Josef Florian do svého vydávání zaangažoval i své děti, které významně obohatily a dotvořily vizuální podobu nakladatelské produkce. Některé z nich, jako Michael Florian (1911–1984) a Marie Florianová-Stritzková (1909–1998), se staly významnými knižními tvůrci třicátých let.

Příklad nakladatele Josefa Florianu se stal inspirativní pro řadu nástupnických nakladatelských iniciativ, jakými byly Reynkovy Sešity poesie, Lis tři bratří Vokolkových, edice Magnificat Zdeňka Řezníčka, Hlasy Otto F. Bablera, ale také významně zkultivoval tiskařskou práci oficín Kryla a Scottiho, Františka J. Trnky, Františka Obziny a dalších.

Dnes pohlížíme v úctě na to, co za čtyři desetiletí své práce Josef Florian „s pomocí Boží a přátel studia“ vykonal. Ukázky z jeho odkazu předkládáme touto výstavou k potěše veřejnosti.

Ivo Binder

S již proběhlou výstavou se můžeme seznámit při promítání s komentářem kurátora Ivo Bindera 30. 10. 2021 v 15 hod. v Městském kulturním středisku Špitál v Jaroměřicích nad Rokytnou.

„Hříšník jsem, ale pes jsem nikdy nebyl“

Dva dopisy Jakuba Demla Janu Amosi Vernerovi
z roku 1940 a 1957

Před 143 lety se narodil Jakub Deml. Když se letos vzpomínalo šedesáté výročí jeho úmrtí, někteří publicisté se spolehli jen na wikipedické heslo oplývající mnoha nepřesnostmi a omyly. K tomuto básníkovi nevede jiná cesta než pozorné a souvislé čtení jeho knih a textů – početných, ne vždy dostupných, a navíc z posledního dvacetiletí jeho tvorby téměř výhradně rukopisných. Vzhledem k tomu, že rukopisy i mnohé dopisy ještě dlouho nebudou dostupné v knižní podobě, ukázky z Demlových neznámých kratších textů z různých období postupně zveřejníme na webových stránkách *Literární bašty Dobré češtiny*.

Dva následující dopisy Janu Amosi Vernerovi (1909–1962) vulgo Skautíkovi, evangelickému duchovnímu, který v první polovině třicátých let vydával básnickovy knihy a vedl mu nakladatelskou agendu, pocházejí ze čtyřicátých a padesátých let 20. století. Tehdy se Deml postupně publikačně (ne však spisovatelsky) odmlčel, zčásti nuceně a zčásti z vlastního rozhodnutí. Oba dopisy osvětlují okolnosti tohoto odmlčení a vyjadřují Demlův vztah k ideologům různého zabarvení i zřetelnou neochotu s nimi spolupracovat.

Rozsáhlý soubor dopisů Jakuba Demla Janu Amosi Vernerovi je uložen v básnickově osobním fondu v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze. Připojená fotografie Jakuba Demla pochází z archivu editora Petra Holmana.

Připravila Daniela Iwashita

Převzato z internetového časopisu Literární bašta Dobré češtiny.